

ΜΟΧΑΜΕΝΤ ΑΛΙ - ο πρωταθλητής του μποξ που έδωσε Γροθιά στον πόλεμο και τον ρατσισμό

Στις αίθουσε άρχισε να προβάλλεται η ταινία του Μάικλ Μαν “Αλι”. Η ταινία, που ήτανε μάλιστα υποψήφια και για όσκαρ Α' ανδρικού ρόλου, αναφέρεται στη ζωή του Μοχάμετ Αλι, παγκόσμιου πρωταθλητή του μποξ. Μας μεταφέρει στη δεκαετία 1964-1974. Το κίνημα των μαύρων ενάντια στις ρατσιστικές διακρίσεις, την καταπίεση και τη φτώχεια φτάνει στην κορύφωσή του και συναντιέται με τις διαδηλώσεις ενάντια στον πόλεμο των ΗΠΑ στο Βιετνάμ. Ήταν το εκρηκτικό μείγμα της δεκαετίας του '60 που οδήγησε στην ταπεινωτική ήττα του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού.

Ο Αλι έχει μείνει στη μνήμη όλων σαν ένα θρυλικό σύμβολο εκείνων των αγώνων. Νεαρός ακόμη μαύρος εργάτης εκφράζει όλη την αποστροφή και το μίσος για την καταπίεση που βιώνουν τα εκατομμύρια μαύρων της “ελεύθερης” Αμερικής αλλάζοντας το όνομα του από Κάσιους Κλέι σε Μοχάμετ Αλι. Γίνεται μέλος της οργάνωσης “Έθνος του Ισλάμ” εκφράζοντας ακόμη περισσότερο τη διάθεσή του για σύγκρουση με το ρατσισμό στις ΗΠΑ. Το 1964 κερδίζει το χρυσό μετάλλιο, αλλά το πετάει οργισμένος σε ένα ποτάμι όταν του αρνούνται την είσοδο σε ένα εστιατόριο που ήταν προορισμένο μόνο για τους λευκούς.

Η οργή του ενάντια στις ρατσιστικές διακρίσεις δεν αργεί να εκφραστεί και ενάντια στην ιμπεριαλιστική πολιτική των ΗΠΑ. Το 13% των αμερικανικών στρατευμάτων αποτελούνται από μαύρους, αλλά στη πρώτη γραμμή του μετώπου στο Βιετνάμ το ποσοστό τους φτάνει το 28%. Ο Αλι αρνείται τη στρατολόγησή του λέγοντας, “Δεν έχω κανέναν λόγο να τα βάλω με τους Βιετκόγκ, κανέναν Βιετναμέζος δεν μ' έχει βρίσει ποτέ 'αράπη’”. Η σύγκρουση του με τον πόλεμο του στοιχίζει την αφαίρεση του παγκόσμιου τίτλου, του διαβατηρίου του και 5 χρόνια στη φυλακή. Το 1974 επιστρέφει στα ρινγκ όχι απλά για να πάρει πίσω το μετάλλιο, αλλά για να εκδικηθεί για την αδικία.

Απαρτχάιντ

Η πορεία του Αλι είναι κομμάτι ενός συγκλονιστικού κινήματος που ταρακούνησε τις ΗΠΑ. Στις νότιες πολιτείες τους οι μαύροι στερούνταν το δικαίωμα ψήφου και κάθε άλλου πολιτικού δικαιώματος. Η κατάσταση δεν διέφερε σε τίποτα από το καθεστώς “Απαρτχάιντ” της Νότιας Αφρικής. Οι μαύροι ήταν υποχρεωμένοι να πηγαίνουν σε χωριστά σχολεία, να έχουν χωριστές τουαλέτες, να κάθονται σε χωριστές θέσεις μέσα στα λεωφορεία. Ήταν μερικές μόνο εικόνες της καθημερινής καταπίεσης τους από ένα βάρβαρο ρατσιστικό καθεστώς, όπου οι ορδές της Κου Κλουξ Κλαν μπορούσαν ανενόχλητες να τρομοκρατούν και να δολοφονούν κάθε αγωνιστή που τολμούσε να διαμαρτυρηθεί. Στο βορρά, αν και δεν ίσχυαν τα ίδια ρατσιστικά μέτρα η ζωή για τους μαύρους ήταν εξίσου σκληρή. Τεράστια γκέτο ξεφύτρωναν μέσα στις μεγάλες πόλεις, ιδιαίτερα με την μετακίνηση μαύρων εργατών από το νότο.

Οι συνθήκες αυτές στη δεκαετία του '50 και κυρίως του '60 ριζοσπαστικοποίησαν με γοργούς ρυθμούς τον μαύρο πληθυσμό σε νότο και βορρά. Στα τέλη του '50 η πολιτικοθρησκευτική οργάνωση “Έθνος του Ισλαμ” γνώριζε τεράστια εξάπλωση φτάνοντας να έχει περίπου 100.000 μέλη. Είχε γίνει πόλος έλξης των πιο μαχητικών στοιχείων, ιδιαίτερα της μαύρης νεολαίας, κάνοντας σημαία της την υπερηφάνεια για τις αξίες και την κουλτούρα των μαύρων. Ο Μάλκολμ Χ θα αναδειχτεί πολύ γρήγορα σε ηγετική φυσιογνωμία που αρχίζει να ξεπερνάει τα πολιτικά όρια μιας πολιτιστικής αντίστασης στον ρατσισμό.

Το κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα των Μαύρων ξεκινά στις πολιτείες του νότου από τα μέσα της δεκαετίας του '50. Μικρά γεγονότα γίνονται η αφορμή για μαζικές καμπάνιες και διαδηλώσεις

ενάντια στις ρατσιστικές διακρίσεις. Στα τέλη του 1955 στην πρωτεύουσα της Αλαμπάμα, Μοντγκόμερι, η μαύρη ράφτρια Ρόζα Παρκ αρνείται να σηκωθεί από μια θέση λεωφορείου που προορίζονταν μόνο για τους λευκούς και φυλακίζεται. Οι μαύροι οργανώνουν εκδηλώσεις και δικό τους ταμείο για να μποϊκοτάρουν τις αστικές συγκοινωνίες της πόλης. Παρά την τρομοκρατία και τις επιθέσεις από ρατσιστικές ομάδες λευκών, οι μαύροι επιμένουν και νικάνε. Αυτό ήταν μόνο η αρχή ενός κινήματος που παρ' όλο που έκανε σύνθημά του τη μη βίαιη αντίσταση, έδωσε αποφασιστικές μάχες ενάντια στις διακρίσεις και την τρομοκρατία από την αστυνομία και τους ρατσιστές. Ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ αναδεικνύεται στον ηγέτη που με τις ομιλίες του θα εμπνεύσει σε εκατομμύρια κόσμο την απαίτηση για δικαιοσύνη.

Τα επόμενα χρόνια ακολουθεί σειρά γεγονότων όπου οι μαύροι αμφισβητούν στην πράξη τους ρατσιστικούς διαχωρισμούς και αμύνονται στις επιθέσεις εναντίον τους. Στις αρχές του '60 τέσσερις μαύροι φοιτητές στο Γκρίνσμπορο, στη Βόρεια Καρολίνα αποφασίζουν να καθίσουν σε ένα εστιατόριο όπου έτρωγαν μόνο λευκοί. Αρνούνται να τους σερβίρουν, αλλά αυτοί δεν φεύγουν και το εστιατόριο κλείνει. Για μέρες μετά, δεκάδες μαύροι πήγαιναν στο εστιατόριο και κάθονταν σιωπηλοί. Τις απόμενες δύο εβδομάδες τέτοιες καταλήψεις απλώθηκαν σε 50 πόλεις σε 5 πολιτείες του νότου. Ενα χρόνο μετά, το "Κογκρέσο για τη Φυλετική Ισότητα" οργανώνει ένα προπαγανδιστικό ταξίδι στις νότιες πολιτείες με μαύρους και λευκούς μαζί για να καταγγείλει τους ρατσιστικούς διαχωρισμούς στις συγκοινωνίες μεταξύ των πολιτειών. Στη Νότια Καρολίνα συμμορίες ρατσιστών κάτω από τα απαθή βλέμματα της αστυνομίας τους επιτίθενται και ακολουθούν βίαιες συμπλοκές. Κατά την επιστροφή τους, οι "Ελεύθεροι ταξιδιώτες", όπως ονομάστηκαν, συλλαμβάνονται και φυλακίζονται στο Μπέρμιγχαμ της Αλαμπάμα. Στη φυλακή διαμαρτύρονται, τραγουδούν όλοι μαζί και απαιτούν τα δικαιώματά τους.

Κέντρα Αντίστασης

Το χειμώνα του 1961 και του 1962 στην πόλη Αλμπανι της Γεωργία, το 1963 οι κοινότητες των μαύρων στη Γεωργία, την Αλαμπάμα, το Μισισιπί, το Αρκανσο κατεβαίνουν κατά χιλιάδες, οικογένειες μαζί με μικρά παιδιά, απέναντι στα όπλα, τα σκυλιά, τις μάνικες και τα δακρυγόνα της αστυνομίας. Χιλιάδες συλλαμβάνονται και μετατρέπουν τις φυλακές σε σημεία μαζικών διαδηλώσεων. Τον Ιούνιο του 1964 το Μισισιπί μετατρέπεται σε κέντρο της αντίστασης και 6 αντιρατσιστές, 4 μαύροι και 2 λευκοί, με τη συνεργασία της τοπικής αστυνομίας δολοφονούνται απ' τους ρατσιστές.

Όλα αυτά τα μικρά και μεγάλα ρυάκια της αντίστασης φτάνουν στην κορύφωσή τους τον Αύγουστο του 1963 όταν το "Κίνημα για τα Πολιτικά Δικαιώματα" οργανώνει μια τεράστια πανεθνική διαδήλωση στην Ουάσιγκτον. Ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ εκφωνεί τον περίφημο λόγο του "Έχω ένα όνειρο..." καθώς 200.000 μαύροι και λευκοί αμερικανοί διαδηλώνουν γεμάτοι δύναμη και ενθουσιασμό.

Η συνολική σύγκρουση με το σύστημα ήταν το επόμενο βήμα. "Δεν μπορεί να υπάρχει καπιταλισμός χωρίς το ρατσισμό... Είναι λάθος να θεωρούμε την εξέγερση του νέγρου μόνο σαν μια φυλετική σύγκρουση ή μόνο σαν αμερικανικό πρόβλημα. Στην πραγματικότητα είμαστε μπροστά σε μια παγκόσμια σύγκρουση των καταπιεσμένων με τους καταπιεστές, των εκμεταλλεζόμενων με τους εκμεταλλευτές". Αυτά τα λόγια του Μάλκολμ Χ εκφράζουν το πνεύμα της εξέγερσης που απλώνεται πάνω από τα γκέτο των μαύρων στο Βορρά. Το Φλεβάρη του 1965 ο Μάλκολμ Χ δολοφονείται. Είναι η χρονιά που οι μαύροι του νότου κερδίζουν για πρώτη φορά τα ατομικά δικαιώματα και το δικαίωμα ψήφου, αλλά το κίνημα τους δεν σταματά. Είναι η στιγμή των μεγάλων εκρήξεων. Το 1964 έρχεται η εξέγερση στο Χάρλεμ και ακολουθούν το 1965 οι εκρήξεις στο Γουότς, το Νητηρόιτ και σε σειρά άλλες πόλεις. Και ακολουθεί το καλοκαίρι του 1967 το δεύτερο μεγάλο κύμα. 40 μεγάλες εξεγέρσεις

σημειώνονται σε μια σειρά πόλεις των ΗΠΑ καθώς και 123 μικρότερης κλίμακας ταραχές. Η μαύρη νεολαία είναι πρωταγωνιστής σ' όλες αυτές τις συγκρούσεις. Το κίνημα του μαύρου εθνικισμού εξαπλώνεται σ' όλες τις πολιτείες των ΗΠΑ με το σύνθημα της "Μαύρης Δύναμης-Black Power". Το κόμμα των Μαύρων Πανθήρων που υποστήριζε τη δυναμική σύγκρουση με το ρατσιστικό καθεστώς άπλωνε γοργά την επιρροή του. Ήταν ένα κίνημα που όλο και πιο καθαρά θεωρούσε τον εαυτό του κομμάτι της συνολικής σύγκρουσης με τον καπιταλισμό και τον ιμπεριαλισμό.

Κόντρα στον πόλεμο και τη φτώχεια

Το κίνημα αυτό συνδέθηκε με το αντιπολεμικό κίνημα που απλώθηκε σε όλα τα αμερικάνικα πανεπιστήμια. Ενέπνευσε και τη λευκή νεολαία να συγκρουστεί αποφασιστικά με τον πόλεμο του Βιετνάμ και να καίει επιδεικτικά τα χαρτιά στρατολόγησης στο μέτωπο. Το 1968 ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ αρχίζει να μιλάει ανοιχτά ενάντια στον πόλεμο συνδέοντάς τον με την φτώχεια. Είναι ο λόγος που μπαίνει στο στόχαστρο του FBI. Ο Κινγκ πηγαίνει στο Μέμφις του Τενεσί για να υποστηρίξει την απεργία των εργατών καθαριότητας της πόλης και εκεί δολοφονείται από έναν ελεύθερο σκοπευτή. Νέο κύμα εξεγέρσεων ακολούθησε τη δολοφονία του.

Μέσα στη γενικευμένη άνοδο του κινήματος το 1968, άρχισαν να γεννιούνται οι νέες οργανώσεις των μαύρων που έβλεπαν τη λύση στην επαναστατική ενότητα των μαύρων και των λευκών εργατών. Ο Σύνδεσμος των Επαναστατών Μαύρων Εργατών, το κίνημα των Μαύρων Εργατών του Ντητρόιτ έδωσαν στα τέλη του '60 σκληρές συγκρούσεις και απεργιακές μάχες ενάντια στην καταπίεση και την εκμετάλλευση πλησιάζοντας όλο και περισσότερο τις μαρξιστικές ιδέες. Ήταν ένα κίνημα που μόνο με την άγρια καταστολή κατάφεραν να το σταματήσουν.

30 χρόνια μετά, τίποτα δεν έχει τελειώσει. Ούτε η ρατσιστική καταπίεση και εκμετάλλευση, ούτε η δυνατότητα της εξέγερσης μέσα στις ΗΠΑ. Η έκρηξη στο Λος Αντζελες το 1992, όταν χιλιάδες μαύροι διαδηλωτές βγήκαν στους δρόμους μετά από ένα επεισόδιο ρατσιστικής βίας της αστυνομίας, αποδείχθηκε προμήνυμα ενός νέου κινήματος. Στο Σιάτλ, την Ουάσιγκτον, τη Νέα Υόρκη είδαμε να βγαίνει ξανά το κίνημα στους δρόμους των ΗΠΑ με σύνθημα "Όχι στον πόλεμο, όχι στον ρατσισμό". Η ταινία του Μάικλ Μαν για τον Μοχάμετ Αλι είναι η καλύτερη ευκαιρία για να ξαναασυζητήσουμε για την πλούσια παράδοση αντίστασης του κινήματος στην Αμερική σε μια πολύ δυνατή του στιγμή, τη δεκαετία του '60.

[Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Εργατική Δημοκρατία \(Φύλλο 110\), Δεκαετία 2000-2009, 2002, Λευκωσία, Λευκωσία \(νότια\)](#)

From:

<https://www.movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**

Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://www.movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:ergatikidimokratia:2_no110:ali

Last update: **2026/06/06 12:28**

